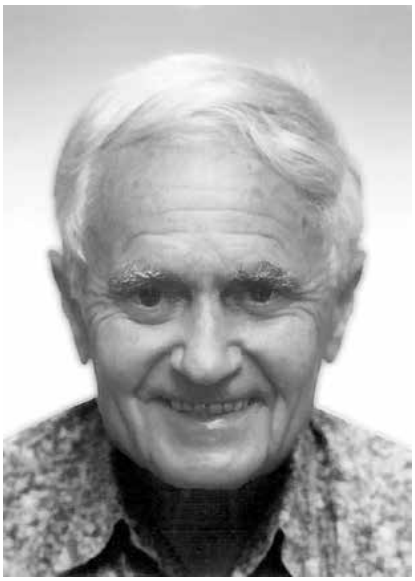
Za MUDr. Vladimírem Verhunem

Dne 6. prosince 2020 zemřel v požehnaném věku jeden z posledních nestorů české epidemiologie MUDr. Vladimír Verhun. Narodil se v lékařské rodině ve Vamberku pod Orlickými horami, kde také prožil dětství. Po absolvování reálného gymnázia v Kostelci nad Orlicí byl přijat ke studiu na Lékařskou fakultu hygienickou Univerzity Karlovy v Praze. Po ukončení studia v roce 1955, nastoupil na Krajskou hygienicko-epidemiologickou stanici v Ústí nad Labem jako lékař na oddělení hygieny práce. Jako každý mladý muž té doby musel odsloužit povinnou základní vojenskou službu. Po ukončení „vojny" se vrátil do Ústí nad Labem, kde plnil úkoly na úseku ochrany zdraví, nejdříve jako okresní hygienik a později jako městský hygienik. Vedl zdravotní odbor ONV a současně se věnoval prevenci infekcí ve funkci okresního epidemiologa. Od roku 1967 až do doby odchodu do důchodů v roce 1991 byl krajským epidemiologem a zástupcem krajského hygienika Severočeského kraje.

Dynamický obor epidemiologie ale více naplňoval potřeby a představy mladého lékaře. Bylo to šťastné rozhodnutí, jak tomu nasvědčuje řada úspěšných zásahů a akcí proti infekcím a epidemiím v celém bývalém Severočeském kraji. Proslulé bylo řešení epidemie virové hepatitidy typu A v roce 1979, kdy se MUDr. Verhunovi podařilo určit vehikulum nákazy – mražené jahodové mixy. V praxi to znamenalo, že kontaminované jahodové mixy byly staženy a následně byla technologie výroby upravena tak, aby byly v budoucnu vyloučeny při výrobě nanuků tepelně neopracované jahody. Cíleným zásahem došlo k zastavení šíření epidemie a bylo eliminováno i riziko vzniku nových epidemií. O velikosti epidemie svědčí i to, že bylo postiženo v rámci České republiky více než 30 000 osob a jen v Severočeském kraji onemocnělo okolo 13 000 osob, převážně dětí.

Tuto epidemii mám ještě v dobré paměti, zejména hektičnost s jakou byla řešena. Epidemiologická šetření byla prováděna průběžně v terénu velice svižně po území celého kraje. Výsledky epidemiologických šetření pak byly zpracovávány i během přesunů mezi ohnisky v jednotlivých okresech v autě pana dr. Verhuna, zpravidla při více než 100kilometrové rychlosti a nalačno. Člověk se cítil všelijak, kombinace hladu a dráždění vestibulárního aparátu nejsou dobrou kombinací ani dnes. Není proto divu, že řešení epidemie mi utkvělo tak hluboko v podvědomí.

Pro mě pak taková škola znamenala, že se věci musí řešit hned a někdy i netradičními metodami. Nemohu také říci, že bychom nedokázali přijímat i ve vypjaté době vážné věci s humorem, pro který měl dr. Verhun smysl.

Po odchodu do důchodu se angažoval jako odborný poradce nevládní organizace DRAK, která se věnovala prevenci HIV infekce, STD a drogové závislosti mezi dospívající mládeží.

Během pracovní činnosti uplatňoval vedle své odbornosti i hluboké medicínské znalosti, které prohluboval během činnosti jako dorostový lékař. Jeden z odkazů, které nám předal, byla aktivní protiepidemická činnost přímo v ohnisku nákazy. V současné době probíhající pandemie covid-19, potvrzuje takový přístup jako vysoce aktuální. Odešel vynikající severočeský epidemiolog, který by neměl být zapomenut.

MUDr. Josef Trmal, Ph.D.

Po dohodě šéfredaktorů byl příspěvek otištěn i v časopise Zprávy Centra epidemiologie a mikrobiologie.